

Vitalie TELIPAN,

doctorand, lector universitar

al Catedrei „Drept polițienesc” a Academiei „Ștefan cel Mare a MAI

ARMATA TRANSNISTREANĂ – ELEMENT DE SIGURANȚĂ A NOULUI DISPOZITIV MILITAR RUS

Rezumat

Rusia este implicată nemijlocit în conflictul care are loc în raioanele din stânga Nistrului. La baza conflictului transnistrean stau interesele Rusiei și nu încălcarea drepturilor cetățenilor ruși ce locuiesc pe teritoriul Transnistriei. Rusia niciodată nu va renunța la deținerea controlului asupra Transnistriei, aceasta fiind o pârgie de influență asupra Republicii Moldova, iar prin potențialul său militaro-industrial – un element de siguranță a noului dispozitiv militar rus în cazul izbucnirii unui conflict militar în contextul impunerii supremației Statelor Unite asupra Europei Răsăritene, Orientului Mijlociu și Caucazului, facilitând, astfel, încercuirea Federației Ruse și avansarea grupurilor armate mobile ale NATO (SUA) până la granițele spațiului CSI.

Cuvinte-cheie: imperiu, conflict, armată, integritate, independență, dispozitiv militar.

Summary

Russia is directly involved in the conflict taking place in the districts of Transnistria. At the base of the Transnistrian conflict are Russia's interests and not violating the rights of Russian citizens living in Transnistria. Russia will never give up control over Transnistria, which is a way of influencing on Moldova and by its military-industrial potential - a safety element of the new Russian military formation in case of military conflict in the context of inflicting US supremacy over the Eastern Europe, Middle East and Caucasus, thereby facilitating the encirclement of Russia and NATO mobile army groups (US) to the CIS borders.

Keywords: empire, conflict, army, integrity, independence, military device.

Rusia este implicată nemijlocit în conflictul care are loc în raioanele din stânga Nistrului. La baza conflictului transnistrean stau interesele Rusiei și nu încălcarea drepturilor cetățenilor ruși ce locuiesc pe teritoriul Transnistriei. Rusia niciodată nu va renunța la deținerea controlului asupra Transnistriei, aceasta fiind o pârgie de influență asupra Republicii Moldova, iar prin potențialul său militaro-industrial – un element de siguranță a noului dispozitiv militar rus în cazul izbucnirii unui conflict militar în contextul impunerii supremației Statelor Unite asupra Europei Răsăritene, Orientului Mijlociu și Caucazului, facilitând, astfel, încercuirea Federației Ruse și avansarea grupurilor armate mobile ale NATO (SUA) până la granițele spațiului CSI.

Rusia este implicată nemijlocit în conflictul care are loc în raioanele din stânga Nistrului. Acest adevăr nu se neagă, nici nu poate fi negat de nimeni. Care este rolul ei adevărat? De împăciuitoare, după cum spun unii, sau de cotropitoare, după cum afirmă alții? Participarea ei va contribui oare la stabilirea liniștii și buneii înțelegeri sau, din contra, va aprinde focul și mai tare? Ne va ajuta ea să păstrăm

integritatea republicii sau nu? Și în genere, ne vrea ea binele sau urmărește cu totul alte scopuri? [1, p. 135].

Pentru a răspunde la întrebările de mai sus, trebuie să vedem ce stă la baza conflictului, din ce cauză a apărut el? Ținem să constatăm următoarele: fosta Uniune Sovietică a constituit un imperiu, și anume un imperiu rus, fiindcă celelalte republici erau supuse, subjugate de către Rusia. Argumentele ce pot fi expuse în susținerea acestei opinii sunt [1, p. 136]:

- dirijarea imperiului se făcea centralizat din Rusia, republicile fiind lipsite de orice libertate de acțiune;
- conducerea de vârf a imperiului și a republicilor era compusă din ruși și persoane care, practic, erau rusificate;
- majoritatea absolută a posturilor-cheie din economie, cultură și știință erau ocupate de ruși sau de reprezentanții altor naționalități, numai nu de băștinași;
- armata rusă era cantonată în toate așa-numitele „republici frățești”, ceea ce asigura realizarea intereselor Rusiei;
- avea loc trimiterea masivă a cetățenilor Rusiei cu traiul în alte republici, ceea ce, de asemenea, îi era un sprijin de nădejde acolo, pe loc;
- se folosea o singură valută - rubla rusească;
- cultura națională se dezvolta după chipul și asemănarea celei ruse;
- prin intermediul limbii ruse, așa-numitei „limbi de comunicare”, avea loc rusificarea intensivă a tuturor națiunilor și naționalităților.

Analizând sursele istorice privind imperiile ce au existat – asirian, egiptean, roman, englez, german, francez, spaniol, portughez etc., constatăm că niciodată, nici un imperiu nu s-a destrămat de bună voie și că nici o metropolă niciodată nu s-a împăcat cu pierderea coloniilor. Din contra, pentru a le ține în orbita sa folosea absolut toate mijloacele, inclusiv forța. Exact așa procedează astăzi Rusia. Deci putem presupune că la baza conflictului transnistrean stau interesele Rusiei și nu încălcarea drepturilor cetățenilor ruși ce locuiesc pe teritoriul Transnistriei, precum afirmă unii [1, p. 136].

Atunci când Republica Moldova a exprimat intenția că are de gând să urmeze drumul independenței politice și suveranității statale, centrul imperiului s-a neliniștit. De la început conducerea imperiului a găsit locul cel mai vulnerabil pentru Moldova (Transnistria) și au dat de înțeles că Moldova poate „fi independentă” numai în structura statală a noului imperiu - CSI [2, p. 36].

În contextul discuțiilor privind semnarea noului tratat unional și al refuzului autorităților Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești de a adera la acesta, conducerea URSS a ordonat trupelor Armatei a 14-a sovietice să ocupe toate punctele strategice din stânga Nistrului, fără a avea acordul conducerii de la Chișinău. La 2 septembrie 1990, forțele separatiste de la Tiraspol, susținute de Armata a 14-a sovietică și de formațiunile paramilitare nistrene, au proclamat Republica Sovietică Socialistă Moldovenească Nistreană, cu capitala la Tiraspol. Toate organele RSSM din stânga Nistrului au fost declarate ilegale și au fost lichidate. Sovietul Suprem al RSSM a decis, la 26 octombrie 1990, să suspende temporar participarea la elaborarea proiectului tratatului viitoare CSI în condițiile în care URSS „nu-și îndeplinește obligațiile directe privind apărarea suveranității RSSM”, în conformitate cu articolul

81 al Constituției URSS. Sub presiunea formațiunilor paramilitare transnistrene s-a desfășurat, la 17 martie 1991, un referendum privind păstrarea statuquo-ului Uniunii Sovietice. Pentru menținerea URSS a votat 97% din populația Transnistriei. La 12 aprilie 1991, președintele Sovietului Suprem al URSS, Anatoli Lukianov, a aprobat cererea separatiștilor din Transnistria de a permite „lichidarea organelor legale de menținere a ordinii de drept în zona răsăriteană a Moldovei și înființarea altora noi”. Documentul Sovietului Suprem al URSS a constituit baza juridică a revendicărilor autoproclamatei Republici Moldovenești Nistrene și sursa declanșării războiului din Transnistria (2 martie-21 iulie 1992) [3].

Prezența GOTR în Transnistria conduce la împiedicarea creșterii influenței naționaliste a României asupra Republicii Moldova. Analistii politico-militari ai spațiului transnistrean, ruși și occidentali, au relevat faptul că interesele Federației Ruse în Transnistria sunt determinate de următoarele necesități: 1) păstrarea pozițiilor strategice ale Rusiei în sud-estul Europei; 2) apărarea în Republica Moldova a intereselor populației ruse și ale reprezentanților altor naționalități care consideră Rusia drept patria lor istorică; 3) păstrarea legăturii cu complexul militaro-industrial din Transnistria, unele dintre întreprinderile acestui complex fiind unice în cadrul fostului complex militar industrial sovietic; 4) reglementarea conflictului în interesul stabilității interne proprii și al consolidării relațiilor Rusiei cu țările din vecinătatea imediată în care există o minoritate rusă; 5) stabilirea unor relații previzibile și stabile cu România și împiedicarea, totodată, a creșterii influenței naționaliste a României asupra Republicii Moldova [3].

Sub pretextul apărării drepturilor cetățenilor ruși, Rusia trece de la acțiuni ascunse de subminare a statalității Moldovei la cele deschise, ignorând și călcând în picioare principiile de bază ale dreptului internațional, recunoscute de întreaga comunitate internațională. Astfel, Rusia avertizează permanent Republica Moldova să se supună, în caz contrar va trebui să plătească toată materia primă, mai ales resursele energetice, la prețurile mondiale (ceea ce, practic, Republica Moldova o și face de la începutul anului 1993). Rusia nu-și îndeplinește permanent obligațiunile contractuale față de Republica Moldova. După declararea independenței Republicii Moldova, Rusia îndreaptă permanent ajutoare economice, financiare și militare în Transnistria. Din Moscova, Sankt Petersburg, Volgograd, Celeabinsk și alte orașe, pentru a-i susține pe separatiști, se efectuează și diferite livrări Transnistriei ca formațiune statală independentă. În martie 1992, de exemplu, Banca Centrală a Rusiei încalcă normele internaționale, acordurile semnate între țările CSI și deschide o filială proprie în orașul Tiraspol, distrugând, astfel, sistemul bancar unic al Moldovei. În Transnistria sosesc consilieri și demnitari de tot felul care îi susțin deschis pe separatiști și le acordă tot sprijinul. Admite și încurajează participarea reprezentanților Transnistriei la diferite foruri internaționale ce au loc pe teritoriul său, precum și contribuie la organizarea, înarmarea și instruirea formațiunilor militare ale Transnistriei. Rolul principal, în acest sens, îl are Armata a 14-a rusă. Aceasta, conform planurilor Moscovei, la început i-a susținut, apoi în martie 1992 i-a instigat pe separatiști să folosească forța, mai târziu trecând deschis de partea lor. Plus la toate, în această armată astăzi sunt chemați să-și satisfacă serviciul militar cetățeni ai Moldovei, ceea ce contravine normelor internaționale. Ca mulțumire

pentru „succesele” obținute comandantul acestei armate, generalul Lebed, este avansat în grad. Pentru a-și atinge scopurile sale imperialiste, Rusia a organizat invazia cazacilor în Moldova, săvârșind o agresiune deschisă. Formațiunile cazăcești, oficial legalizate pe teritoriul Rusiei, nu au fost oprite, împiedicate. Deci e clar că aceasta este o agresiune directă. Reieșind din cele expuse mai sus, este evident că Rusia a încălcat Statutul ONU, Declarația ONU cu privire la neadmiterea amestecului în treburile interne ale statelor, ocrotirea independenței și suveranității lor din 1965; Declarația cu privire la principiile dreptului internațional în relațiile de prietenie și colaborare între state în conformitate cu Statutul ONU din 1970; Actul final al Consfătuirii pentru securitate și colaborare în Europa din 1975; Acordul de la Alma-Ata cu privire la recunoașterea reciprocă a frontierelor actuale ale statelor membre ale CSI [1, p. 137].

Rusia cere insistent ca Transnistriei să i se acorde statut de republică și aceasta este clar de ce. Dacă Transnistria capătă acest statut, atunci aceleași împuterniciri le vor cere și raioanele cu populație găgăuză. Astfel, Moldova va deveni o federație, unde două formațiuni statale întotdeauna vor tinde spre răsărit, impunând intrarea în CSI. Cei ce se mângâie cu gândul că Rusia nu a recunoscut independența Transnistriei și speră că nu va fi recunoscută se înșală. Rusia nu recunoaște independența Transnistriei, fiindcă recunoașterea ei ar însemna oficial nerespectarea Statutului ONU, încălcarea flagrantă a Actului final de la Helsinki care consfințește hotărârile stabilite după cel de Al Doilea Război Mondial, ar împiedica procesul de reconstituire a Rusiei ca imperiu sub masca CSI; în sfârșit, ar grăbi unirea Moldovei cu România. Rusia temporar nu are nevoie să recunoască statalitatea Transnistriei, fiindcă procesele care se desfășoară în Republica Moldova par a o direcționa pe aceasta din nou în îmbrățișarea Moscovei. Situația social-politică și economică foarte gravă din Republica Moldova tot mai insistent este vehiculată în scopul restabilirii fostelor legături de vasalitate față de Rusia [4, p. 47].

Legăturile cu România și alte state apusene practic se ignorează sau, mai drept spus, se sabotează de anumite forțe. Aceste forțe sunt: vorbitorii de limbă rusă, președintele republicii, partea covârșitoare a membrilor parlamentului, guvernului, majoritatea funcționarilor de stat și din economia națională care se tem că în urma reunirii își vor pierde privilegiile și locurile de lucru cu venituri bune; reprezentanții structurilor noi economice legate de Rusia; membrii familiilor mixte unde se vorbește, practic, numai rusa, unde copiii s-au educat sau se educă numai în limba rusă; cei ce au folosit și folosesc la lucru tot limba rusă; plus un număr nu prea mare de oameni contaminați de ideologia „internaționalistă” și românofobă care s-a cultivat decenii la rând. Toți aceștia își văd viitorul numai în cadrul CSI; de aceea vor face totul numai să fie iarăși împreună cu Rusia. Aceștia cer referendum, aceștia insistă ca independența să fie pusă la votul întregului popor, fiindcă ei știu ce au de câștigat [5, p. 28].

Desfășurarea evenimentelor ne permite să presupunem că Rusia nu se va da în lături ca să nu provoace și un conflict armat în interiorul Moldovei, de data aceasta între românii basarabeni, după exemplul Tadjikistanului, știind că mulți din cercurile de conducere vor încerca să ia măsurile necesare pentru neutralizarea cu forța a celor care doresc reunirea. În această direcție, după părerea noastră, lucrează

de mult serviciile secrete ale Rusiei. În cazul în care forțele antinaționale nu vor rezolva singure problema, în ajutor vor fi chemate trupele rusești care se află nu chiar atât de departe. Nu în zadar, începând cu noaptea de 12 spre 13 decembrie 2007, ora 00.00, Federația Rusă nu mai respectă prevederile Tratatului privind Forțele Armate Convenționale în Europa, semnat la Paris în 1990 de către 30 de state.

Intenția Statelor Unite de a instala părți componente ale sistemului american antirachetă în Europa Centrală și de Est a generat o opoziție extrem de dură a Federației Ruse la acest proiect strategic american și o ripostă pe măsură. În noul context geopolitic marcat de extinderea infrastructurii NATO (SUA) în fostul spațiu de dominație și influență sovietic și de sosirea trupelor americane în bazele de antrenament din România, Kremlinul a decis să renunțe la respectarea prevederilor Tratatului și să-și revizuiască dispozitivul militar strategic. Tratatul limitează deținerile de armament convențional din cinci categorii: avioane de luptă, elicoptere de atac, vehicule blindate, tancuri și artilerie de peste 100 mm. Aria de aplicare a Tratatului CFE este împărțită între statele-părți aparținând Grupului Estic și cele aparținând Grupului Vestic. La Summit-ul OSCE de la Istanbul din 1999, șefii de state și guverne ai statelor-părți au semnat Tratatul Adaptat. În esență, Tratatul Adaptat renunță la abordarea „de la bloc la bloc” și introduce plafoane naționale de dețineri de armament convențional. Cu același prilej, s-a convenit ca intrarea în vigoare a Tratatului Adaptat să fie declanșată după îndeplinirea angajamentelor privind retragerea militară din Republica Moldova și Georgia. Transnistria și forțele sale armate reprezintă, în acest context, o piesă extrem de importantă în planificarea politico-militară a ambelor tabere ce par să reediteze o nouă rundă din Războiul Rece [6, p. 104].

Fosta Republică Sovietică Socialistă Moldovenească a avut o importanță aparte în planurile geopolitice și geostrategice ale Uniunii Sovietice în perioada Războiului Rece. Pe teritoriul RSSM aveau să fie dislocate unități militare din compunerea forțelor terestre ale Districtului Militar Odessa, precum și o parte importantă a forțelor terestre și aeriene subordonate direct Marelui Stat-Major al armatei sovietice de la Moscova. Armata a 14-a sovietică a fost creată în noiembrie 1956 ca urmare a comasării corpurilor de armată sovietice 10 și 24 care făceau parte din Districtul Militar Odessa. Misiunea ei principală era de a asigura supremația militară a Uniunii Sovietice asupra Europei de Sud-Est (România, Iugoslavia, Grecia și Italia) în cazul unui conflict militar cu NATO și de a efectua o ofensivă strategică pe teatrul de operațiuni militare din Balcani intitulat Frontul de Sud-Vest în planurile de operații sovietice. Canalul de Suez și coasta de nord a Africii constituiau, totodată, un al doilea obiectiv strategic al acestei armate care se constituia într-un vârf de lance al ofensivei Armatei Roșii în cadrul unui război împotriva NATO și a Europei. În actuala clădire a Ministerului Apărării din Chișinău s-au aflat Comandamentele de Arme și Punctul de Comandă al Marelui Stat-Major sovietic pentru direcția operativă Sud-Vest. Clădirea era înzestrată cu cele mai moderne și sofisticate sisteme tehnice și radio de spionaj și contraspionaj. În Republica Moldova, pe partea dreaptă a Nistrului, au staționat, până în 1998, două divizii motorizate de tancuri și o divizie de desant aerian, deservite de două aerodromuri militare pentru elicoptere și avioane de luptă de tip MIG-29. Pe teritoriul RSS Moldovenească se mai aflau subunități de

rachete, baze de rachete cu rază medie de acțiune, iar în zona Bălți și Ungheni erau amplasate unități militare de artilerie grea, unități genistice și de pionieri. În toate orașele mari (Chișinău, Bălți, Tiraspol, Tighina, Râbnița, Dubăsari, Cahul, Florești etc.), precum și în localitățile mai mici, de-a lungul râurilor Prut și Nistru, se aflau unități și subunități militare de infanterie motorizată dotate cu cele mai moderne mașini de luptă, de tip BTR și BNP-80. Aceste forțe terestre erau sprijinite de către unități din compunerea Armatei a 5-a Aviație sovietice, subordonate nemijlocit Districtului Militar Odessa, precum și unități cu caracter de infrastructură ale Flotei Mării Negre care se aflau dislocate pe teritoriul RSSM. Forțele militare sovietice erau dublate de detașamentele „ALFA”, „DELFIN” și „DNESTR” ale KGB și GRU [3].

Nefiind parte componentă a unor acorduri internaționale cu privire la forțele armate, în condițiile în care statalitatea transnistreană nu a fost recunoscută de către comunitatea internațională, nu există informații oficiale care să releve adevărata structură a armatei transnistrene, capacitățile ei ofensive și defensive, cantitatea și calitatea armamentului convențional aflat în dotare, precum și posibilitatea existenței unor arme nucleare. Totuși informațiile vehiculate în mass-media internațională, amintirile unor combatanți ai evenimentelor de după destrămarea Uniunii Sovietice, precum și o serie de studii realizate de către unele ONG-uri, au permis anumite concluzii privind potențialul forțelor militare ale „RMN”. Acesta este identic cu cel din 1992, operându-se doar schimbări de denumiri ale unităților militare, treceri ale cadrelor militare ruse din fosta Armată a 14-a sovietică în serviciul militar al „RMN”, precum și transferul tehnicii de luptă din dotarea fostelor unități ale Armatei a 14-a sovietice în înzestrarea armatei „RMN” [7, p. 142].

Ministerul Apărării al „RMN” își subordonează următoarele forțe: 4 brigăzi de infanterie dislocate în Tiraspol (700 de oameni), Tighina (600 de oameni), Râbnița (450 de oameni) și Dubăsari (450 de oameni); Forțele de Menținere a Păcii de la Vladimirovka (730 de oameni); Batalionul Independent de Tancuri „Vladimirovka” (120 de oameni); Batalionul de Forțe Speciale din Tiraspol (150 de oameni); Batalionul Independent de Semnalizare din Tiraspol (220 de oameni); Batalionul Independent de Suport din Tiraspol (250 de oameni); Regimentul de Artilerie din Parcani (220 de oameni); Batalionul de Ingineri din Parcani (220 de oameni); Unitatea Independentă de Aviație din Tiraspol (150 de oameni); Baza Aviatică de Echipare și Reparații din Tiraspol (250 de oameni); Regimentul 1 de Artilerie Antiaeriană din Tiraspol (200 de oameni). Statul Major General de la Tiraspol are un efectiv de 250 de oameni. Pe timp de pace, Ministerul Apărării de la Tiraspol dispune de un efectiv de 4960 de militari. Forțele Armate ale „RMN” dispun de 18 tancuri T-64, 69 de TAB-uri, 18 tunuri „Gaubits-122”, 12 tunuri de 85 mm, trei lansatoare de tip „Alazan”, 69 de lansatoare de mine, cel puțin 13 sisteme de lansare a rachetelor antiaeriene și aproximativ 130 de rachete antitanc (probabil sisteme Fagot/AT4) [3].

Forțele militare ale „RMN” au rezultat ca urmare a trecerii cadrelor militare ruse din fosta Armată a 14-a sovietică în serviciul militar al „RMN”. Aviația transnistreană include: șase elicoptere MI-8T, două elicoptere MI-2, un avion AN-26, două avioane AN-2, două avioane de tip IAK-18. Elicopterele MI-8T sunt dotate cu lansatoare de rachete. Ministerul de Interne al „RMN” își subordonează: 1) Batalionul de Forțe Speciale „Dnestr” (500 de oameni); 2) Batalionul de Forțe

Interne „Cobra” (200 de oameni), dislocat la Parcani; 3) șapte subdiviziuni de miliție (1900 de oameni); 4) Detașamentul de Patrulare „Pervomaiski” (150 de oameni); 5) Detașamentul de Patrulare din Parcani (150 de oameni). Efectivul Ministerului de Interne de la Tiraspol se ridică la 2900 de oameni înarmați, conform declarațiilor responsabililor MAI, cu o singură armă. Stocul de armament mic și armament ușor existent în depozitele miliției transnistrene este necunoscut [3].

Ministerul Securității de Stat al „RMN” subordonează: Batalionul „Delta” care se poate completa, în caz de necesitate, cu până la 2000 - 2500 de oameni, detașamente de grăniceri la Tiraspol, Camenca, Râbnița, Dubăsari, Grigoriopol, Tighina și Slobozia și 44 de posturi de frontieră. Nu sunt accesibile informații privind volumul de arme cu care sunt echipate forțele Ministerului Securității de la Tiraspol. Acestor forțe li se poate asocia, în caz de pericol, Regimentul 10 de Cazaci de pe Don, subordonat Armatei de Cazaci a Mării Negre. Regimentul 10 Cazaci este dislocat în șapte localități (Tiraspol, Camenca, Râbnița, Dubăsari, Grigoriopol, Tighina și Slobozia) și se crede că dispune de 1000 - 1500 de oameni, inclusiv 36 de oameni dislocați permanent în Tiraspol. Armamentul aflat în dotarea cazacilor rămâne necunoscut pentru analiștii politico-militari ai zonei, precum și pentru opinia publică [3].

Biroul Demografic al SUA pentru Republica Moldova estimează că 26,1% din cei 550000 de cetățeni ai Transnistriei o reprezintă bărbați între 18 și 45 de ani, adică 143550 de persoane. Excluzând pe cei cu probleme de sănătate, sau din alte motive, și luând în considerare cifrele valabile pentru Europa de Sud-Est, adică în jur de 80% din bărbați de vârstă de înrolare sunt eligibili pentru recrutare, analiștii din SUA estimează că numărul maxim de rezerviști din Transnistria disponibili pentru situații de război ar fi de 114840 de persoane. Scutul format de Forțele Armate ale Transnistriei este completat de Grupul Operativ de Forțe Ruse din Transnistria (GOTR), constituit prin Directiva nr. 314/2/0296 a Ministerului Apărării al Federației Ruse, care îndeplinește și rolul de forțe de „pacificare” în conformitate cu „Convenția cu privire la principiile de reglementare pașnică a conflictului armat din regiunea transnistreană a Republicii Moldova”, din 21 iulie 1992. În conformitate cu obligațiile asumate de către Federația Rusă în urma semnării Tratatului adaptat cu privire la Forțele Armate Convenționale în Europa (CFE), precum și a celorlalte tratate, acorduri și convenții internaționale de control armamente, OSCE a fost informată că în Transnistria se afla, la începutul anului 2005, un efectiv total de 552 de militari ruși constituiți în GOTR care se subordonează Regiunii Militare Moscova. GOTR se constituie din Batalionul 82 Infanterie Moto Independent, cu 22 vehicule blindate specializate (de cercetare, comunicații, transport) și Batalionul 113 Infanterie Moto Independent, cu 13 vehicule blindate specializate (de cercetare, comunicații, transport), precum și Detașamentul 72 Elicoptere Independent, subordonat Armatei a 16-a Aeriene din Comandamentul Misiuni Speciale de la Moscova, cu 148 de militari în subordine. Detașamentul 72 Elicoptere Independent este înzestrat cu 2 elicoptere Mi-24 K și 4 elicoptere Mi-8, pentru sprijin de luptă. Între Republica Moldova și Federația Rusă s-au desfășurat mai multe runde de negocieri privind retragerea trupelor ruse din spațiul moldav în perioada august 1992 și mai 1996. În mai 1993 diplomația rusă a lansat ideea „sincronizării” - retragerii trupelor ruse

de pe teritoriul Republicii Moldova odată cu soluționarea politică a conflictului transnistrean. Comunicatul comun difuzat după întâlnirea dintre Boris Elțin, președintele Federației Ruse, și Mircea Snegur, președintele Republicii Moldova, din 15 mai 1993, menționa faptul că ambii președinți au confirmat poziția comună, care este împărțită de conducerea Transnistriei, referitor la faptul că „termenele de retragere a trupelor ruse vor fi sincronizate cu reglementarea politică a conflictului și elaborarea statutului special al regiunii transnistrene a Republicii Moldova”.

Numărul maxim de oameni din Transnistria disponibili pentru situații de război ar fi de circa 120000. Acest principiu a fost consemnat în mod formal în cadrul articolului 2 din „Acordul cu privire la statutul juridic, modul și termenele de retragere a formațiunilor militare ale Federației Ruse, aflate temporar pe teritoriul Republicii Moldova” care a fost semnat, la Moscova, la 21 octombrie 1994. Acordul moldo-rus din 21 octombrie 1994 nu a fost ratificat de către Duma de Stat a Federației Ruse, în timp ce Parlamentul de la Chișinău l-a ratificat la 9 noiembrie 1994. Federația Rusă s-a opus propunerii înaintate de către Republica Moldova în cadrul Consiliului Permanent al OSCE de la Viena, în septembrie 1995, privind monitorizarea internațională a implementării Acordului din 21 octombrie 1994. În urma evoluției evenimentelor internaționale, precum și a „războiului declarațiilor” dintre Republica Moldova, OSCE și Federația Rusă, Acordul din 21 octombrie 1994 a devenit caduc. Cu ocazia negocierilor privind adaptarea Tratatului cu privire la Forțele Armate Convenționale în Europa (Tratatul CFE), s-a obținut ca în textul Declarației de la Istanbul (1999) să fie introdus un paragraf special ce prevedea angajamentul Federației Ruse de a-și retrage trupele de pe teritoriul Republicii Moldova, până la sfârșitul anului 2002. Interesată de intrarea în vigoare a Tratatului adaptat privind CFE, Federația Rusă a trebuit să îndeplinească o serie de angajamente privind Republica Moldova luate în cadrul Actului final al Conferinței statelor participante la Tratatul CFE, și anume de a-și evacua armamentul greu limitat de acest Tratat până la sfârșitul anului 2001. În perioada 2000 - 2001, Federația Rusă a evacuat 125 de unități de tehnică militară, 60 de vagoane de muniții și a dezasamblat 239 de unități de tehnică militară. În anul 2002, au mai fost evacuate din Republica Moldova doar trei garnituri de tren cu echipament militar (118 vagoane/ platforme) și două garnituri de tren cu muniții (43 de vagoane). Consiliul Ministerial al OSCE de la Porto (7 decembrie 2002) a adoptat o nouă decizie cu privire la Republica Moldova prin care s-a extins până la 31 decembrie 2003 termenul acordat Federației Ruse de a-și retrage trupele din Transnistria „cu condiția că vor exista condițiile necesare”. În intervalul de timp 2000-2003 au fost evacuate din zona transnistreană a Republicii Moldova un total de 55 de garnituri de tren, dintre care 36 cu muniții și 19 cu echipament militar, respectiv un total de 721 vagoane cu muniții și 555 vagoane cu echipament militar. Pe calea aerului au fost evacuate, în zilele de 26-27 decembrie 2003, cu avioane militare de transport IL-76, toate rachetele antiaeriene stocate în perioada sovietică în depozitele din Transnistria, pentru ca acestea „să nu ajungă în mâinile teroriștilor”. La 30 iunie 2004, Misiunea OSCE în Republica Moldova informa comunitatea internațională că în anul 2004 numai un singur tren cu muniții a fost evacuat din Transnistria și că în depozitele GOTR se mai aflau stocate 20887 tone de muniții. Conform informațiilor de care dispune Misiunea

OSCE din Republica Moldova, din totalul de 42000 tone de muniții stocate în Transnistria, în anul 2001 au fost evacuate în Rusia 1153 tone (3% din total), în 2002 - 2.405 tone (6%) și în anul 2003 - 16573 tone (39%) [8, p. 76].

Planificatorii militari ai Federației Ruse consideră că bazele militare americane din România vor deveni puncte de sprijin pentru armata americană în efortul acesteia de a impune supremația Statelor Unite asupra Europei Răsăritene, Orientului Mijlociu și Caucazului, facilitând, astfel, încercuirea Federației Ruse și avansarea grupurilor armate mobile ale NATO (SUA) până la granițele spațiului CSI. Forțele Armate ale Transnistriei (circa 120000 de oameni mobilizați în caz de război), împreună cu armamentul și tehnica din dotare, la care se poate adăuga complexul militar-industrial transnistrean capabil de a produce necesarul de armament și muniții, reprezintă un element extrem de important pentru planificatorii securității naționale a Federației Ruse, în noul context de reaşezare a dispozitivului său strategic din spațiul caucaziano-pontic [9, p. 132].

Reieșind din cele expuse mai sus, putem afirma că Rusia niciodată nu va renunța la deținerea controlului asupra Transnistriei, aceasta fiind o pârgie de influență asupra Republicii Moldova, iar prin potențialul său militar-industrial - un element de siguranță a noului dispozitiv militar rus în cazul izbucnirii unui conflict militar în contextul impunerii supremației Statelor Unite asupra Europei Răsăritene, Orientului Mijlociu și Caucazului, facilitând, astfel, încercuirea Federației Ruse și avansarea grupurilor armate mobile ale NATO (SUA) până la granițele spațiului CSI.

Referințe bibliografice

1. Conflictul din Transnistria: adevărul așa cum a fost el, Materialele Conferinței Științifico-practice: „Interesele de stat și rolul organelor de interne în asigurarea ordinii constituționale, drepturilor și libertăților omului în raioanele de est ale Republicii Moldova”, 12-13 ianuarie 1993, Chișinău: „LOGOS”, 1996.
2. I. Țurcanu, Republica Moldova: a fi sau a nu fi. Mărturii și impresii despre Moldova de răsărit în lumina celor 20 de ani de independență, Chișinău: „Labirint”, 2012.
3. <http://www.interlic.md/2007-11-26/3163-3163.html>
4. I. Boțan, Reglementarea transnistreană: o soluție europeană, Chișinău: ARC, 2009.
5. Institutul de Politici Publice, Aspecte ale conflictului transnistrean, Chișinău: Știința, 2001.
6. Institutul de Politici Publice, Securitatea și apărarea națională a Republicii Moldova, Chișinău: ARC, 2002.
7. R. Mihăieș, Pentru o Moldovă europeană și unită: Bătălia pentru Transnistria: scrieri politice, Chișinău: „Grafema Libris”, 2005.
8. Raportul Asociației avocaților orașului New York și Comitetului special pentru Afaceri Europene „Dezghețarea unui conflict înghețat: Aspecte legale ale crizei separatiste din Moldova”, 2006.
9. Materialele Conferinței Științifice internaționale „15 ani de independență a Republicii Moldova”, Chișinău: Tipografia AȘM, 2006.